

освітлення зони розташування документів. Місцеве освітлення не повинне створювати відблисків на поверхні екрану і збільшувати освітленість екрану.

Робочі місця по відношенню до світлових проектів повинні розташовуватися так, щоб природне світло падало збоку, переважно зліва [2].

Віконні отвори в приміщеннях повинні бути обладнані регульованими пристроями типу жалюзі, завіс, зовнішніх козирків і ін.

Екран монітора повинен знаходитися на відстані 600–700 мм, але не ближче 500 мм з урахуванням алфавітного — цифрових знаків і символів.

Приміщення повинні бути оснащені аптечкою першої допомоги і вуглекислотними вогнегасниками.

Література

1. Англицький Д.С., Любченко С.А. Робота на персональному комп'ютері. /Филинь/ М.: 1995.
2. Бачинський Г.А. Соцекологія: Теоретичні і прикладні аспекти. — К.: Наукова думка, 1991.
3. Курік Л.В. Електромагнітна екологія. /Трибуна/. — №3–4, 2000.

РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Шевель А.О.

Глухівський державний педагогічний університет

Стратегічною метою людства, згідно концепції збалансованого розвитку, що була викладена у доповіді «Наше спільне майбутнє» Міжнародної комісії з проблем навколишнього середовища і розвитку Генеральної Асамблеї ООН є розвиток у такому напрямку, який гарантував би гідне життя наступних поколінь в умовах збереження біосфери планети Земля.

У 1992 році в Ріо-де-Жанейро відбулася Конференція ООН з навколишнього середовища й розвитку, на якій розглядалися проблеми майбутнього планети Земля. Конференція стала однією із найважливіших подій розвитку людства в ХХ столітті, її рішенням було затверджено Порядок денний на ХХІ століття. Цей програмний документ ставить для всіх країн світу головну мету на майбутнє — просування шляхом сталого розвитку суспільства, за якого задовольняються потреби сучасності без загрози майбутнім поколінням задовольняти свої потреби, що передбачає взаємне узгодження економічних, екологічних та соціальних чинників розвитку [3,1].

Тому сьогодні дуже актуальним для нашої держави є вироблення такої стратегії, яка б сприяла виходу України з екологічної кризи. На нашу думку, такою стратегією виступає раціональне природокористування, яке спирається на традиції українського народу.

Метою нашої статті є аналіз раціонального природокористування, притаманного українського народу, яке сприяє оптимізації екологічного

стану навколишнього середовища нашої держави.

Проаналізувавши наукові джерела ми встановили, що взаємозв'язки у системі "людина-природа", "людина-природокористування" та їхня взаємодія з державно-політичним устроєм України практично не потрапляють до уваги дослідників, хоча переважно саме ці чинники визначають причини того негативного антропогенного удару довкіллю України, який завдано протягом останнього часу.

Так, зокрема, проблемам дослідження особливостей відношення людини до природи присвячені наукові праці Л. Василенко, В. Крисаченко, М. Голубця, С. Кримського, А. Лустенко, В. Бойченко, Н. Арестової та ін. Своєрідність природокористування в Україні досліджується, зокрема, В. Крисаченком та О. Мостяєвим, які запропонували розглядати формування відношення людини до природи в Україні через систему традицій, звичаїв, що складають основу „екологічної культури” народу. С. Васюта звернувся до розгляду особливостей природокористування в Україні часів Радянського Союзу та вбачає в ньому „екоцид”, який, зрештою, ми одержали в спадок.

Серед засобів пошуку виходу з екологічної кризи та оптимізації природокористування загалом особливої уваги, на нашу думку, заслуговує досвід традиційних форм природокористування, які були вироблені українською культурою протягом всієї історії і які тією чи іншою мірою зуміли уникнути нівелюючого впливу цивілізації. Однією з причин такої актуалізації є визначення традиційних форм природокористування як виключно екофільних, тобто таких, що не завдають навколишньому середовищу вагомих збитків. Останнє забезпечувало гармонію між людиною та середовищем на противагу драматизму нинішнього буття. «Кожний народ, — вважає М.М. Воронцов, — живе в гармонії з навколишнім середовищем і, як правило, займається невиснажливим природокористуванням. Втрата ж національної різноманітності, культурної та регіональної самобутності веде не лише до культурних втрат, а й до тяжких екологічних наслідків: руйнації традицій, заміни невиснажливого природокористування на хижачьке» [2,59].

Аналізуючи культуру природокористування українців не важко помітити, що вона базується на системі духовних цінностей — моральних, естетичних, світоглядно-філософських — в яких поняття "земля", "природа" займають визначальне положення. Символом української культури, українського способу життя, безперечно є землеробство. Сам уклад життя українця (його праця, звичаї, відпочинок, ментальність загалом) детермінований природними циклами і сільськогосподарським календарем.

Землеробська культура на території сучасної України існує ще з часу трипільської культури, попри будь-які заміщення народів, які населяли цю територію. Очевидно ці заміщення супроводжувалося значною спадковістю світосприйняття, принаймні у частині господарювання і взаємин з довкіллям. Це обумовило переважно осілий, сільськогосподарський спосіб життя і виробництва населення України та пристосування життєстрою людей до природи, а не навпаки. Яскравим підтвердженням цього є відсутність протягом усього історичного часу будь-яких значних природних катастроф, викликаних господарською діяльністю людини [1,287].

На жаль в XXI столітті ми спостерігаємо такі екологічні негаразди, притаманні нашій державі, як: надвисока землеємність промисловості;

найбільша у світі розораність ґрунтів; необоротний характер порушення екосистем; знищення видового і ценотичного різноманіття, екологічних ніш; відсутність ґрунтозахисних заходів, екологічних коридорів; заміщення полікультурних агроценозів переважно монокультурними і як наслідок — виснаження і деградація ґрунтів, елімінація з них вузько визначеного набору хімічних компонентів; внесення в ґрунт неконтрольованої кількості хімічних добрив, пестицидів, гербіцидів, інших складних органічних хімічних сполук, які біотою не утилізуються тощо.

Отже, в ідеалі пошук виходу з екологічної кризи вбачається нами в творчому поєднанні сучасного досвіду всього людства, який асимілював й досягнення НТП, з традиціями природокористування, що становлять невід'ємну частку національних культур [2,57].

Література

1. Крисаченко В.С. Екологічна культура: теорія і практика. — К.: Заповіт, 1996.
2. Природокористування: методологічні та соціальні проблеми оптимізації. — К: Наукова думка, 1992.
3. Трегобчук В. Концепція сталого розвитку для України // Вісник НАН України. — 2002. — № 2 — С. 1